

OBSAH

Predhovor.....	14
I. časť	
KRÁTKE DEJINY SOCIÁLNEHO ZÁKONODARSTVA A PRACOVNÉHO ZÁKONODARSTVA NA ÚZEMÍ SLOVENSKA	
1. <i>Vznik sociálneho zákonodarstva a pracovného zákonodarstva</i>	15
2. <i>Klasifikácia vývoja</i>	19
2.1. Zrod základov sociálnej a pracovnej normotvorby. Od stredoveku cez unifikáciu po kodifikáciu	19
2.2. Prelom 19. storočia a 20. storočia	26
2.3. Medzi dvoma svetovými vojnami	27
2.4. Druhá svetová vojna a Slovenský štát	30
2.5. Socialistické pracovné právo po roku 1948 a jeho premeny po roku 1989	32
3. <i>Obdobie samostatnej Slovenskej republiky</i>	38
II. časť	
MEDZINÁRODNÉ PRACOVNÉ PRÁVO	
1. <i>Pramene medzinárodného pracovného práva.....</i>	40
2. <i>Subjekty a systém medzinárodných prameňov pracovného práva.....</i>	41
3. <i>Svetové medzinárodné organizácie a európske medzinárodné organizácie a pracovné právo.....</i>	42
3.1. Organizácia Spojených národov.....	42
3.2. Medzinárodná organizácia práce.....	46
3.3. Rada Európy.....	53
3.4. Európska únia.....	57
4. <i>Pôsobenie medzinárodného pracovného práva v právnom poriadku Slovenskej republiky.....</i>	69
4.1. Ústava Slovenskej republiky a medzinárodné pramene pracovného práva.....	69
4.2. Kolízne právo.....	70
4.3. Medzinárodné zmluvy a pracovné právo.....	71
4.4. Pracovné právo a nadnárodné spoločnosti.....	72
4.5. Aproximačné nariadenia vlády Slovenskej republiky.....	72
4.6. Právne pomery s cudzím prvkom a európska integrácia.....	73
4.7. Kontrolné mechanizmy a medzinárodné pracovné právo.....	73

III. časť

PRACOVNÉ PRÁVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

<i>1. Pojem a predmet pracovného práva.....</i>	<i>75</i>
1.1. Sociálne práva a ekonomické práva občanov, pracovné i ekonomické aktivity a súkromné podnikanie.....	75
1.2. Pracovné právo z hľadiska pojmológie.....	83
1.3. Predmet pracovného práva.....	84
1.4. Tvorba, aplikácia a realizácia pracovného práva.....	88
1.5. Postavenie štátnych orgánov a verejnoprávných orgánov v pracovnom práve.....	92
1.6. Vynútitelnosť pracovného práva a pracovné súdnictvo.....	93
<i>2. Zásady pracovného práva.....</i>	<i>94</i>
2.1. Význam základných zásad v tvorbe, realizácii a aplikácii pracovného práva.....	94
2.2. Základné zásady pracovného práva a základné zásady Zákonníka práce.....	94
2.3. Základné sociálne práva a slobody v pracovnom práve.....	97
<i>3. Funkcie a systém pracovného práva.....</i>	<i>102</i>
3.1. Postavenie pracovného práva v právnom poriadku Slovenskej republiky.....	102
3.2. Vzťah pracovného práva k ďalším právnym odvetviam.....	105
<i>4. Pramene pracovného práva.....</i>	<i>107</i>
4.1. Interpretácia/výklad pracovnoprávných predpisov a právnych noriem.....	107
4.2. Pôsobnosť noriem pracovného práva.....	109
4.3. Vecná pôsobnosť noriem pracovného práva.....	110
4.4. Osobná pôsobnosť noriem pracovného práva.....	112
4.5. Územná pôsobnosť noriem pracovného práva.....	112
4.6. Časová pôsobnosť noriem pracovného práva.....	112
4.7. Klasifikácia prameňov pracovného práva.....	112
<i>5. Právne skutočnosti v pracovnom práve.....</i>	<i>116</i>
5.1. Pojem a systém právnych skutočností.....	116
5.2. Právne úkony-pojem, obsah a forma.....	117
5.3. Prehľad právnych úkonov v pracovnom práve.....	121
5.4. Protiprávne úkony v pracovnom práve.....	122
5.5. Právne udalosti v pracovnom práve.....	123
<i>6. Bez dôvodné obohatenie.....</i>	<i>123</i>
<i>7. Lehoty a doby, počítanie času, doručovanie písomností.....</i>	<i>125</i>

7.1. Čas ako právna skutočnosť.....	125
7.2. Premlčanie a preklúzia.....	126
7.3. Doručovanie písomností.....	128

IV. časť

PREDZMLUVNÉ VZŤAHY V PRACOVNOM PRÁVE

1. <i>Predpoklady vzniku a prvky predzmluvných vzťahov v pracovnom práve.....</i>	132
2. <i>Pracovné právo v personálnych činnostiach.....</i>	133
2.1. Práva a povinnosti účastníkov predzmluvných vzťahov.....	135
2.2. Individuálne pracovnoprávne vzťahy.....	137
2.3. Dohoda o budúcej zmluve.....	137
2.4. Predzmluvné vzťahy a informácie.....	139
2.5. Zákaz diskriminácie v predzmluvných vzťahoch.....	141
2.6. Porušenie práv a povinností pri uzatváraní pracovnej zmluvy.....	143
2.7. Predpoklady a požiadavky v pracovnoprávných vzťahoch.....	144
2.8. Kolektívne predzmluvné vzťahy.....	148
2.9. Služby zamestnanosti a predzmluvné vzťahy.....	148
2.10. Dôsledky porušenia povinností z predzmluvných pracovnoprávných vzťahov.....	149
2.11. Medzinárodnoprávne aspekty predzmluvných vzťahov.....	150

V. časť

PRACOVNOPRÁVNE VZŤAHY

1. <i>Pojem pracovnoprávných vzťahov.....</i>	151
1.1. Predpoklady a prvky vzniku, zmien a zániku pracovnoprávných vzťahov.....	153
1.2. Pracovnoprávne normy a pracovnoprávne skutočnosti.....	153
1.3. Druhy pracovnoprávných vzťahov.....	153
2. <i>Subjekty pracovného práva a účastníci pracovnoprávných vzťahov.....</i>	154
2.1. Pracovnoprávna subjektivita.....	155
2.2. Zamestnávateľia a zamestnanci.....	156
2.3. Obmedzenie a pozbavenie spôsobilosti na právne úkony v pracovnom práve.....	158
2.4. Zastúpenie.....	159
3. <i>Predmet (objekt) a obsah pracovnoprávných vzťahov.....</i>	161
3.1. Korelácia práv a povinností v pracovnoprávných vzťahoch.....	161
3.2. Vznik, zmeny a skončenie pracovnoprávných vzťahov.....	162
3.3. Zánik práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov.....	164

3.4. Zánik pracovnoprávneho vzťahu.....	164
3.5. Smrť zamestnanca.....	164
3.6. Dohoda o sporných nárokoch.....	165
3.7. Prechod práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov.....	166
4. Zabezpečenie práv a povinností v pracovnoprávných vzťahoch.....	170
4.1. Dohoda o zrážkach zo mzdy.....	170
4.2. Ručenie.....	171
4.3. Zriadenie záložného práva.....	174

VI. časť

PRACOVNÝ POMER

1. <i>Pojem a prvky pracovného pomeru</i>	176
1.1. Pojem, podstata a právna charakteristika pracovného pomeru.....	176
1.2. Účastníci pracovného pomeru.....	177
1.3. Objekt pracovného pomeru.....	180
1.4. Obsah pracovného pomeru.....	180
2. <i>Druhy pracovného pomeru</i>	180
2.1. Pracovný pomer na určitú dobu.....	180
2.2. Pracovný pomer na kratší pracovný čas.....	182
2.3. Súbežné pracovné pomery.....	183
2.4. Zamestnávanie domáckych zamestnancov.....	184
2.5. Uzatvorenie pracovnej zmluvy so žiakom učilišťa.....	187
2.6. Pracovnoprávne vzťahy zamestnancov, ktorých zamestnávateľia vysielajú na výkon prác k inému zamestnávateľovi na územie členského štátu Európskej únie.....	187
3. <i>Vznik pracovného pomeru</i>	188
3.1. Pracovná zmluva.....	188
3.2. Obsahové a formálne náležitosti pracovnej zmluvy.....	189
3.3. Podstatné náležitosti.....	189
3.4. Pravidelné náležitosti.....	191
3.5. Nepravidelné zložky pracovnej zmluvy.....	191
3.6. Pracovná zmluva a mzdové podmienky.....	192
3.7. Forma pracovnej zmluvy.....	192
3.8. Postup pri rokovaní o obsahu a uzavretí pracovnej zmluvy.....	192
3.9. Skúšobná doba.....	193
4. <i>Práva a povinnosti vyplývajúce z pracovného pomeru</i>	195
4.1. Povinnosti vyplývajúce z pracovného pomeru.....	196

4.2. Pracovná zmluva, náplň práce, normatívny štýl riadenia, popisy pracovných činností, pracovné pokyny, vzťahy nadriadenosti a podriadenosti.....	198
4.3. Diskriminácia v zamestnaní (povolaní) a rovnosť účastníkov.....	202
4.4. Pracovnoprávne povinnosti a konkurenčný prvok.....	202
4.5. Participácia zamestnancov a povinnosti v pracovnom pomere.....	205
4.6. Pracovná disciplína.....	205
4.7. Sankcie za porušenie pracovnej disciplíny.....	207
4.8. Pracovný poriadok	207
5. Zmeny pracovného pomeru.....	209
5.1. Zmeny subjektov a účastníkov pracovného pomeru.....	210
5.2. Ochranná funkcia pracovného práva pri zmene na strane zamestnávateľa.....	212
5.3. Povinnosti zamestnávateľa pri prevode alebo prechode organizácie alebo jej časti.....	214
5.4. Zmeny obsahu pracovného pomeru.....	215
5.5. Dohoda o zmene pracovných podmienok.....	215
5.6. Preradenie na inú prácu.....	216
5.7. Pracovná cesta.....	221
5.8. Dočasné pridelenie.....	222
6. Skončenie pracovného pomeru.....	225
6.1. Všeobecné poznámky o právnej úprave a dôsledkoch skončenia pracovného pomeru.....	225
6.2. Právne skutočnosti a skončenie pracovného pomeru.....	226
6.3. Dvojstranné právne úkony.....	227
6.4. Dohoda o skončení pracovného pomeru.....	227
6.5. Jednostranné právne úkony.....	229
6.6. Výpoveď zamestnanca a výpoveď zamestnávateľa.....	229
6.7. Obsahové a formálne náležitosti výpovede, výpovedné dôvody a výpovedné doby.....	230
6.8. Formálne a obsahové náležitosti výpovede.....	231
6.9. Zákaz výpovede.....	239
6.10. Okamžité skončenie pracovného pomeru.....	240
6.11. Skončenie pracovného pomeru v skúšobnej lehote.....	242
6.12. Skončenie pracovného pomeru na základe úradného úkonu.....	243
6.13. Skončenie pracovného pomeru uplynutím času.....	244
6.14. Smrť zamestnanca.....	244
6.15. Skončenie pracovného pomeru dohodnutého na určitú dobu.....	245

6.16. Skončenie pracovného pomeru cudzinca alebo osoby bez štátnej príslušnosti uplynutím doby, na ktorú bolo vydané povolenie na pobyt na území Slovenskej republiky.....	246
6.17. Nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru.....	247
6.18. Účasť zástupcov zamestnancov pri skončení pracovného pomeru.....	250
6.19. Povinnosti zamestnávateľa pri skončení pracovného pomeru.....	251
6.20. Vydávanie pracovných posudkov a potvrdení o zamestnaní.....	253
6.21. Hmotné zabezpečenie zamestnanca pri skončení pracovného pomeru.....	254
6.22. Hromadné prepúšťanie.....	256
7. <i>Pracovný čas</i>	258
7.1. Podstata a význam právnej úpravy pracovného času.....	258
7.2. Rozvrhnutie pracovného času.....	263
7.3. Pružný pracovný čas.....	265
7.4. Začiatok a koniec pracovného času, prestávky v práci.....	266
7.5. Pracovnoprávne garancie času odpočinku.....	268
7.6. Dni pracovného pokoja, pracovná pohotovosť.....	270
7.7. Práca nadčas a nočná práca.....	273
8. <i>Dovolenka</i>	277
8.1. Podmienky vzniku nároku na dovolenku.....	278
8.2. Dovolenka za kalendárny rok alebo jej pomernú časť.....	278
8.3. Dovolenka za odpracované dni.....	280
8.4. Dodatočná dovolenka.....	280
8.5. Nástup na dovolenku, čerpanie a krátenie dovolenky, náhrada mzdy...	281
9. <i>Mzda, priemerný zárobok a náhrada mzdy</i>	286
9.1. Pojem mzdy, právo na mzdu a jej funkcie.....	287
9.2. Minimálna mzda a minimálne mzdové nároky.....	289
9.3. Právo na mzdu v osobitných prípadoch.....	290
9.4. Mzda za prácu nadčas.....	290
9.5. Mzda a náhrada mzdy za sviatok.....	292
9.6. Mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu.....	293
9.7. Mzdové zvýhodnenie za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí.....	294
9.8. Mzda pri výkone inej práce.....	296
9.9. Naturálna mzda.....	297
9.10. Mzda v cudzej mene.....	297
9.11. Splatnosť a výplata mzdy, zrážky zo mzdy a poradie zrážok.....	298
9.12. Normovanie práce.....	302

9.13. Priemerný zárobok na pracovnoprávne účely a náhrada mzdy....	303
10. Prekážky v práci.....	304
10.1. Prekážky v práci ako právne skutočnosti.....	304
10.2. Prekážky v práci na strane zamestnávateľa.....	305
10.3. Prekážky v práci na strane zamestnanca.....	307
10.4. Spoločné ustanovenia o prekážkach v práci a ich právnych dôsledkoch	313
10.5. Náhrady výdavkov poskytované zamestnancom v súvislosti s výkonom práce	314
10.6. Náhrady za používanie vlastného náradia, vlastného zariadenia a vlastných predmetov potrebných na výkon práce.....	315
11. Ochrana práce.....	315
11.1. Pojem a podstata ochrany práce.....	315
11.2. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a pramene pracovného práva.....	316
11.3. Predpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.....	317
11.4. Práva a povinnosti účastníkov pracovného pomeru.....	319
11.5. Kontrola, dozor a inšpekcia v bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci	322
11.6. Medzinárodné dimenzie ochrany práce.....	323
12. Inšpekcia práce.....	326
12.1. Inšpekcia práce, úlohy, pôsobnosť a právomoci.....	326
12.2. Povinnosti fyzických osôb a právnických osôb.....	329
12.3. Orgány inšpekcie práce.....	329
12.4. Dozor nad dodržiavaním pracovnoprávnych predpisov.....	330
12.5. Dozor v oblasti ochrany práce.....	330
12.6. Dozor nad dodržiavaním mzdových predpisov a kolektívne vyjednávanie.....	331
12.7. Prevencia a poradenstvo.....	331
12.8. Právna zodpovednosť v inšpekcii práce a sankcie.....	331
12.9. Úlohy a postavenie ďalších orgánov a inšpekcia práce.....	332
13. Sociálna politika zamestnávateľa.....	333
13.1. Pojem a podstata sociálnej politiky zamestnávateľa.....	333
13.2. Prvky a zložky sociálnej politiky zamestnávateľa.....	338
13.3. Pracovné podmienky a životné podmienky zamestnancov.....	338
13.4. Stravovanie zamestnancov.....	342
13.5. Rekreácie zamestnancov.....	344
13.6. Príspevok na športovú činnosť dieťaťa.....	345
13.7. Vzdelávanie zamestnancov	345

13.8. Starostlivosť o bezpečnú úschovu zvrškov a osobných predmetov...	347
13.9. Normy medzinárodného pracovného práva v podnikovej sociálnej praxi.....	347
14. <i>Pracovné podmienky osobitných skupín zamestnancov</i>	350
14.1. Prehľad osobitnej právnej úpravy pre niektoré skupiny zamestnancov.....	350
14.2. Osobitné pracovné podmienky žien a mužov starajúcich sa o deti...	350
14.3. Postavenie žien v pracovnom práve a ich ochrana.....	353
14.4. Materská dovolenka a rodičovská dovolenka.....	355
14.5. Osobitné pracovné podmienky mladistvých.....	358
14.6. Zamestnávanie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou.....	360
14.7. Zabezpečenie zamestnancov pri dočasnej pracovnej neschopnosti, v starobe a zamestnávanie po návrate do práce.....	361
15. <i>Právna zodpovednosť v pracovnom práve</i>	363
15.1. Všeobecný rozbor pracovnoprávnej zodpovednosti – pojmy a druhy.....	363
15.2. Prevencia a zodpovednosť v pracovnom práve.....	363
15.3. Zodpovednosť zamestnanca za škodu.....	364
15.4. Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu.....	365
15.5. Predpoklady a prvky pracovnoprávných zodpovednostných vzťahov.....	366
15.6. Systém právnej úpravy náhrady škody.....	369
15.7. Rozsah a spôsob náhrady škody, škodové konanie a lehoty.....	371
15.8. Zodpovednosť za nesplnenie povinnosti na odvrátenie škody.....	373
15.9. Osobitná zodpovednosť zamestnanca.....	374
15.10. Zodpovednosť zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať.....	374
15.11. Zodpovednosť zamestnanca za stratu zverených predmetov.....	376
15.12. Zodpovednosť zamestnanca za porušenie povinností pri predchádzaní škodám.....	378
15.13. Zodpovednosť zamestnanca za chybný výrobok.....	379
15.14. Všeobecná zodpovednosť zamestnávateľa za škodu.....	379
15.15. Osobitná zodpovednosť zamestnávateľa.....	380
15.16. Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu na odložených veciach....	380
15.17. Zodpovednosť zamestnávateľa pri odvrácaní škody.....	380
15.18. Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania.....	381
15.19. Zodpovednosť za škodu v osobitných prípadoch.....	383

15.20. Sankcie v pracovnom práve.....	384
15.21. Náhrada škody pri porušení sociálnych práv a hospodárskych práv.....	384

VII. časť

PRACOVNOPRÁVNE VZŤAHY A DOHODY O PRÁCACH VYKONÁVANÝCH MIMO PRACOVNÉHO POMERU

1. <i>Pojem a predmet pracovnoprávných vzťahov založených na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.....</i>	386
1.1. Dohoda o vykonaní práce.....	388
1.2. Dohoda o pracovnej činnosti.....	390
1.3. Dohoda o brigádnickej práci študentov.....	390
2. <i>Práva a povinnosti účastníkov pracovnoprávných vzťahov založených na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.....</i>	392

VIII. časť

VEREJNÁ SLUŽBA A VÝKON PRÁCE VO VEREJNOM ZÁUJME

1. <i>Podstata, osobný a vecný rozsah pracovnoprávných vzťahov vo verejnej službe.....</i>	393
2. <i>Práva, povinnosti a obmedzenia zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.....</i>	395
3. <i>Odmeňovanie niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.....</i>	397

IX. časť

ŠTÁTNA SLUŽBA

1. <i>Podstata štátnej služby.....</i>	399
1.1. Princípy štátnej služby.....	400
1.2. Právne vzťahy štátnych zamestnancov pri vykonávaní štátnej služby..	400
2. <i>Štátnozamestnanecký pomer a jeho účastníci.....</i>	401
2.1. Práva, povinnosti a obmedzenia štátneho zamestnanca, právna (disciplinárna) zodpovednosť a náhrada škody.....	404
2.2. Charakteristiky platových tried, stupnice platových taríf.....	407
2.3. Činnosť zástupcov zamestnancov a štátna služba.....	408

X. časť

PRACOVNOPRÁVNE VZŤAHY A PRACOVNÉ VZŤAHY V OSOBITNÝCH PRÍPADOCH

1. <i>Zákonník práce, štátna služba, verejná služba.....</i>	409
2. <i>Výkon verejnej funkcie.....</i>	410
3. <i>Pracovnoprávne vzťahy v súkromnom podnikaní.....</i>	411
4. <i>Postavenie rodinných príslušníkov v pracovnom práve.....</i>	412
5. <i>Pracovnoprávne vzťahy duchovných.....</i>	414
6. <i>Právne postavenie a platové pomery starostov a primátorov miest.....</i>	415
7. <i>Právne vzťahy profesionálnych športovcov pri výkone športu na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu.....</i>	416
8. <i>Právne vzťahy športových odborníkov pri výkone činnosti na základe zmluvy o výkone činnosti športového odborníka.....</i>	420

XI. časť

KOLEKTÍVNE PRACOVNOPRÁVNE VZŤAHY, SOCIÁLNE PARTNESTVO A TRIPARTITA

1. <i>Kolektívne pracovnoprávne vzťahy, sociálne partnerstvo a tripartita....</i>	423
1.1. <i>Význam a vymedzenie kolektívneho pracovného práva.....</i>	423
1.2. <i>Obsah a systém kolektívneho pracovného práva.....</i>	428
1.3. <i>Pramene kolektívneho pracovného práva.....</i>	430
2. <i>Subjekty kolektívneho pracovného práva.....</i>	439
2.1. <i>Odborové organizácie.....</i>	440
2.2. <i>Zamestnanecká rada, zamestnanecký dôverník.....</i>	442
2.3. <i>Hmotnoprávne zabezpečenie zástupcov zamestnancov.....</i>	444
2.4. <i>Kompetencie zástupcov zamestnancov.....</i>	449
2.5. <i>Zastúpenie zamestnancov na nadnárodnej úrovni.....</i>	455
3. <i>Kolektívne vyjednávanie.....</i>	465
4. <i>Osobitosti kolektívneho vyjednávania vo verejnej správe a štátnej službe.....</i>	473
5. <i>Kolektívne spory a ich riešenie.....</i>	474

XII. časť

PRÁVNA ÚPRAVA SLUŽIEB ZAMESTNANOSTI

1. <i>Pojem a predmet právnej úpravy služieb zamestnanosti.....</i>	486
1.1. <i>Právna úprava zamestnanosti a služby zamestnanosti.....</i>	487
1.2. <i>Politika trhu práce a zabezpečovanie politiky trhu práce.....</i>	487

2. Účastníci právnych vzťahov v politike zamestnanosti, v politike trhu práce a pri poskytovaní služieb zamestnanosti.....	489
3. Poistenie v nezamestnanosti.....	491
4. Právne vzťahy v politike trhu práce.....	492
5. Právo na zamestnanie	493
6. Postavenie orgánov služieb zamestnanosti.....	494
7. Garančný fond, platobná neschopnosť zamestnávateľa a uspokojovanie nárokov zamestnancov z pracovného pomeru pri platobnej neschopnosti zamestnávateľa.....	494
8. Zamestnávanie osobitných skupín občanov.....	495
9. Kontrola, dozor a sankcie v službách zamestnanosti.....	497
10. Povinnosti zamestnávateľov a občanov v systéme služieb zamestnanosti.....	498
LITERATÚRA.....	500